

Historien om Lars Pedersen

Lars Ellgaard · Monday, August 18th, 1788

Lars Pedersen, Damgården i Avedøre Landsby fra 1788

Hvis man i slutningen af 1700-tallet var bondekarl og ønskede at gifte sig med en udensogns, var gode råd dyre. Det måtte Lars Pedersen fra Vridsløselille sande, da han i 1786 ønskede at gifte sig med en gårdmands enkes datter fra Avedøre.

Skrev til kongen

På følge af bryllupsplanerne ønskede Lars Pedersen at flytte til Avedøre og overtage driften af gården. Men han manglede at aftjene to år af sin værnepligt, som gjalt alle bønder mellem 14 og 36 år. Og Lars Pedersen skulle aftjene sin værnepligt for distriktet omkring Vridsløselille, Kongens Gods, og altså ikke i Avedøre.

Men hvor der er vilje, er der vej. Derfor fik han den trolovedes bror, Jens Mortensen, til at overtage de resterende to år af sin soldatertjeneste i Vridsløselille. Som tænkt, så gjort. Lars Pedersen skrev 20. december 1786 en ansøgning til Kongen, hvor han bad om " at det måtte behage Deres Kongelige Majestæt allernådigst at bevilge og tillade at jeg måtte henflytte på det Vartov Hospital forhen til hørende gods og der indlade mig i ægteskab, imod, at det må blive Jens Mortensen tilladt, såvel at aftjene de to år jeg endnu har tilbage at tjene som landsoldat, som side efter den tid at forblive på Deres Majestæts gods i mit sted".

Lang tids kamp

Myndighederne overvejede ansøgningen, men 11 måneder senere opstår der et nyt spørgsmål i sagen: Hvis Jens Mortensen accepteres som soldat i Vridsløselille, hvem skal så overtage hans værnepligt i Avedøre? Nu er den gifteklare Lars Pedersen, der nu kun mangler et år af sin værnepligt, ved at miste tålmodigheden. Denne gang sender han en ny ansøgning til amtmand Scheel Plessen, som er noget langsom i sin sagsbehandling. Her stiller han nu to vikarer til rådighed som soldater. Nemlig den 26-årige Jens Mortensen og dennes bror, Rasmus Mortensen, der er 28 år.

Efter yderligere to måneders ' betænkningstid giver amtmand Scheel Plessen endelig Lars Pedersen fripas mod, at en af de to brødre overtager hans 11 resterende måneders værnepligt.

Truet af døden

Kun omkring en måned efter, at Lars Pedersen havde fået sit fripas for stavnsbåndet, blev hans fremtidige lykke endnu engang truet. I et brev af 29 februar 1788 måtte han nu meddele Rentekammeret, at den ene af hans "vikarer", nemlig Rasmus Mortensen var afgået ved døden, og at hans bror, Jens Mortensen havde "fået et tilfælde i sit ene knæ, så at han ikke kan blive antaget som landsoldat" i hans sted. I brevet argumenterer han desuden for, at han vil miste gården i Avedøre, hvis han ikke kan få dispensation fra stavnsbåndet.

Lars Pedersens historie har åbenbart grebet amtmand Scheel Plessen om hjertet. I hvert fald valgte han efterfølgende at anbefale et fortsat fripas, da der under alle omstændigheder ikke var lang tid tilbage af hans værnepligt.

Fik endelig fripas

Lars Pedersen har nu indgået kontrakt med enken om overtagelse af gården i Avedøre, og han er ikke længere bundet til Vridsløselille af stavnsbåndet. Han har aftjent sin værnepligt, da sagsbehandlingen rigeligt har varet de måneder, han havde tilbage.

Samtidig kunne amtsforvalter Poulsen give Lars Pedersen fripas, da stavnsbåndet i mellemtiden - juni 1788 - var blevet ophævet.

Først 3. juni 1789 afsluttede amtmand Scheel Plessen sagen og sendte den videre til Rentekammeret, som 20. juni samme år sætter endelig punktum for korrespondancen - et år efter stavnsbåndets ophævelse og halvt år efter afslutningen af Lars Pedersens tid som landsoldat i Vridsløselille.

I 1780'erne var livet som traditionel bonde ikke så ligetil. Man var stavnsbundet til sit hjemsted. Derfor fik Lars Pedersen problemer da han ville flytte til Avedøre for at blive gift. Men på grund af stavnsbåndet var han tvunget til at overtage sin soldaterplads i Vridsløselille.

Lars Pedersen blev gift med Margrethe Mortensens datter og flyttede ind på **Damgården** i Avedøre Landsby i 1788. Han købte Damgaarden d. 5 november 1806 på Aktionsskøde (Kgl. skøde) efter brand for 750 rdl.

This entry was posted on Monday, August 18th, 1788 at 2:40 pm and is filed under
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.